

IŚCIEC (40) *sb m*

i- (32), gy- *BartBydġ*, hi- *ZapMaz*, gy- : hi(hy)- *ZapWar* (2 : 1), y- : gy- *MetrKor* (2 : 1). ◇ *W N sg* iściec (20); *w pozostałych przypadkach*: -stc- (16), -śc- (4); *G sg* -stc- *UstPraw* (5); *D sg* -śc- *MetrKor*, *ZapWar*, -stc- *UstPraw* (2), *GroicPorz* (2); *A sg* -śc- *ZapMaz*, -stc- *UstPraw* (5), *GroicPorz* (2); *I sg* -śc- *MetrKor*.

e *jasne*.

sg N iściec (20). ◇ *G* istca (5). ◇ *D* iścowi (6). ◇ *A* iśca (8). ◇ *I* iścem (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XIX w.*

Termin prawniczy:

1. *Ten, który co komu pożycza, wierzyciel* (15) : *yefthliby* był *nyeofzyadli* dłużnik *thedi* go *Starofita* ma *yancz*, *y wyazyenyv* dzyerzecz. *thak* długo *ałz* zapłaci a *doflicz* *vczini* *yfczowy*, *ktoremv* *dluzen* za *dluk* *MetrKor* 40/818, 40/818; *Może* też *Iściec* dłużniká *fwego* ná *iáką* robotę *iefli* *chce* *przyiąć/* á *co* by *záróbił* to *iemu* ná *dług* ma *wyrázić*. *GroicPorz* q4v; *D* dłużnik *gdy* *fy* *Iftcowi* *fantem* *broni* w *długu/* ma *czás* s *Práwá* *łzełć* *niedźiel* ku *odkupieniu* *fantu* *fwego*. *GroicPorz* r; *D* dłużnik *dáie* [*fant*] áby *mu* *pieniędzy* *wierzono/* *A* *Iściec* *ij* też *bierze/* áby *w* *fwym* *długu* był *pevien* *y* *bełpiečen*. *GroicPorz* rv, r [4 r.], oo [2 r.]; *UstPraw* B3, F4v [2 r.].

Szereg: »iściec albo wierzyciel« (1): *IŚciec* álbo *Wierzyiciel/* *ktorego* *Láćinnicy* *Creditor* *zową* *długu* *fwego* *dochodzić* ma *przodkiem* ná *ruchomych* *rzeczách* *dłużnikowych/* *potym* ná *ftoiącym* *Imieniu* *iego*. *GroicPorz* q4v.

2. *Ten, który od kogo co pożyczył, jest komu co winien, dłużnik* (5) : *Gdyby* *iściec* *zápisał* *się* *długu* *togo/* *zá* *ktory* *rękoymia* *ręczył* [...] *W* *tákowej* *rzeczy* [...] *ma* *przyliadz* *rękoymia*. *UstPraw* F4v; *rękoymia* *niema* w *ładzie* *nic* *záłtáwowác/* *áni* *Contráktow* *czynić* *bez* *dozwolenia* *iftcá* *UstPraw* F4v, F4v [2 r.].

Szereg: »dłużnik albo iściec« (1): *w* *tákowej* *rzeczy* *dłużnik* álbo *iściec* *niewinien* *rękoymiowi* *łzkody* *nágrádzác*: to *ieft/* *iefliby* *co* *rękoymia* *vczynił* *bez* *dozwolenia* *iftcá*. *UstPraw* F4v.

3. *Powód, strona wnosząca sprawę do sądu, oskarżyciel* (5) : *nos* *sistimus* *Stanislaum* *Nowak* *tanquam* *actorem* *principalem* *alias* *hifcza* *portat* *litteras* *externas* *alias* *postronne* *super* *me* *ZapMaz* II Ł 7/110; *Actor*, *povod*, *gysycycz* *BartBydġ* 4; *My* *áni* *nálzy* *Stároftowie* *niemamy* *nikogo* *ładzić* *o* *rzecz* *hániebną* *bes* *Iftcá* *UstPraw* A2v, H3 [2 r.].

4. *Ten, który popełnił przestępstwo, winowajca; pozwany do Sądu, oskarżony* (5) : *a* *czy* [*świadkowie*] *ktore* *powod* *obyerze* *wępołek* *sgyszczem* *mayą* *przyszyagą* *vczynycz* *podlye* *obyczaya* *przyszyagy* *zwyklego*. *MetrKor* 34/134; *Kto* *źle* *vczyni* *zroskazánia* *pańskiego*. *Cazim*: fo: 38. *Gdy* *kogo* *pozową* *o* *iákikolwiek* *wyłtepek/* á *on* *ftanáwłzy* *ftánowi* *iftcá* *togo* *co* *mu* *to* *kazał* *vczynić/* [...] *tedy* *ten* *co* *go* *pozową* *wolen* *UstPraw* Dv; *O* *pozwáných* *do* *práwa*. *idem* *folio* 11. *Ktorego* *iftcá* *piáraz* *pierwey* *w* *regeltr* *wpiłze/* *togo* *rzecz* *ma* *być* *pierwey* *ładzoná* *UstPraw* H2v, Bv, Dv.

5. *Świadek; osoba składająca zeznania, stwierdzająca, poświadczająca co lub osoba będąca świadkiem czego, obecna przy czym* (3) : *ya* *othem* *viem* *isch* *tho* *thak* *iesth* *yako* *then* *hyszczecz* *moy* *przisiagl* *ZapWar* 1536 nr 2493; *GroicPorz* ee.

W przeni: O księżycu (1) : Niéma vřtać potomřtwo w domu iego řlawnym/ Ani zacny thron iego: póki řzlákiem dawnym Prędkie řłonce poleći/ y nie vchodzony Krąg mieřięczny: á iřćiec ná niebie nieřłony [luna perfecta in aeternum et testis in caelo fidelis Ps 88/37]. KochPs 134.

6. Prawdziwy, rzeczywisty właściciel (6) : *ZapWar 1532 nr 2480; GroicPorz h3v; Komu koń álbo co inřzego vkrádną/ tedy ma wnet řładiad wezwáć/ áby s nim złodzyeíá gonili/ A iefliby niechćieli/ tedy temu ifćcowi winni koń zápláćić. UstPraw I3; Gdyby v řydá zářtano rzecz krádzioną/ á onby ifćcá nie řtáwiř od ktorego onę ma rzecz/ táki řyd ma być karan iáko złodzyey. UstPraw I4v, F; Gdy złodźiey ná imienie co przywiedźie/ [...] nie odeymowáć od niego do kilá dni/ áby to przy nim iřćiec zářtař/ y řácwiey go obieřřř GostGosp 12.*

7. Wykonawca, egzekutor czego (?); tu prawdopodobnie podziału dóbr (1) : *Thady na prawo borowskye ymyeny a nalewo brwynowskye thako my bog pomozy y swathy crzysz. yako ya tho wyem yako kady przeszedř gyszyczech thady na prawo borowskye a na lewo brwynowskye ZapWar 1527 nr 2376.*

Synonimy: 1. kredytor, pożyczacz, pożyczalnik, pożycznik, pożyczyciel, wierzyciel; 2. debitor, dłużnik, pożycznik; 3. aktor, powod; 4. obwiniony, obżařowan, pozwaniec, pozwany, winny; 5. řwiadek.

Cf IřCA